

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

• HVAR 8 DAG •

ILLUSTRERADT

MAGASIN

SLOTTSSKOGENS SVANDAMM. — FOTO. ALLARD, GÖTEBORG.

22:DRÅ ÅRG.

DEN 17 OKTOBER 1920

N:o 3

Foto. Flodin. Stockholm

Gyprethansson

När den svenska kommunalförvaltningens historia under andra halvseklest av dess moderniserade tillvaro skall skrivas, kommer — det kan redan nu förut-sägas — den man, vars bild i dag återfinnes på H. 8 D:s första sida, att intaga ett av de främsta rummen bland dess ledande personligheter, i varje fall i de inledande kapitlen. Det ligger säkert ingen överdrift i att påstå, att hittills ingen enskild svensk man utövat en så ingripande inverkan på vårt svenska kommunkicks former och indirekt även på dess innehåll som Svenska Stadsförbundets mångårige sekreterare och sedermera direktör d:r Yngve Larsson, numera stadsskreterare och chef för Stockholms stads-kollegii kansli. Dels är han den förste, som i vårt land specialiserat sig på kommunalförvaltningens teori och praxis på ett sätt, som gjort honom till en kommunalvetenskaplig icke blott pionjär, utan även auktoritet utan jämförelse, dels har han visat sig i besittning av den praktiska begåvning som därutöver erfordrats för att befruktande inverka på den legislativa och administrativa utvecklingen. Icke minst har han utövat inflytande som organisator av de fria svenska kommunalsammanslutningarna. Svenska Stadsförbundet har främst honom att tacka för sin lysande utveckling under det dussintal år det nu ägt bestånd och de motsvarande föreningarna av lantkommuner och landsting ha haft ett ovärdligt gagn av det handtag de av honom erhållit vid den första starten.

Yngve Gustaf Rickard Larsson är född i Sundsvall den 13 december 1881 samt son till grosshandlaren därstädes Axel Larsson och hans maka Ida Sandberg. Efter avlagd mogenhetsexamen fortsatte han sina studier i Uppsala, där han år 1903 avlade filosofie kandidatexamen och därefter ägnade sig åt statsrättsliga studier, som han fortsatte vid universiteten i Heidelberg och Berlin. Under sin vistelse vid dessa tyska universitet tog han ett starkt intryck av där rådande stats-socialistiska åskådningar och bidrog efter sin hemkomst mycket till uppkomsten av en aktiv kommunal bostadspolitik genom sin avhandling om "Kommunal-socialistisk bostadspolitik i utlandet", som utkom år 1908. Då Svenska Stadsförbundet samma år bildades på initiativ främst av nuvarande utrikesministern, ex. frih. Erik Palmstierna, kallades Larsson från början till dess andre sekreterare, men fortsatte samtidigt sina kommunalvetenskapliga studier och avlade år 1910 filosofie licentiatexamen. Två år senare förvärvade han, likaledes i Uppsala, filosofisk doktorsgrad på en synnerligen grundlig och värdefull avhandling om "Inkorporeringsproblemet. Stadsområdets förändringar med särskild hänsyn till svensk förvaltningspraxis". De betydande utvidgningarna av städernas områden och överhuvudtaget ökningen av inkorporeringsfrågornas antal och omfattning under 1900-talets första årtionde i förening med de allt mera iögonenfallande administrativa svårigheter, med vilka de hittills anlitade formerna för inkorporering varit förbundna, hade föranlett Svenska Stadsförbundets styrelse att ägna dessa spörsmål en närmare behandling i syfte att underlätta deras lösning på ett mera tillfredsställande sätt och styrelsen har för detta ändamål år 1910 uppdragit åt Larsson att utföra en grundläggande utredning av hela inkorporeringsproblemet och därmed sammanhängande frågor. Resultatet blev vida över förväntan; avhandlingen blev icke blott av preliminärt utredande natur utan i själva verket grundläggande för problemets hela lösning. I vår kommunalvetenskapliga litteratur intager arbetet alltså en framstående ställning som standardverk och som ledamot av den år 1913 tillsatta s. k. inkorporeringskommittén blev Larsson satt i tillfälle att än vidare göra sina djupgående insikter på detta område fruktbarande för

lagstiftningsarbetet. Det är endast ett rättvist erkännande, om huvudförtjänsten av den nya lagstiftning om kommunala utbildningar, som nu trätt i kraft, tillskrives just honom.

Ett annat område, där d:r Larsson varit verksam med synnerligt intresse, är det på vilket han gjorde sin debut: den kommunala bostadspolitikens. Han var en av ledamöterna av 1912 års stora bostadskommission och har sedermera outtröttligt medverkat vid försöken att komma till rätta med kristidens svårartade bostadsproblem. I grunden var det väl på hans initiativ, som Svenska Stadsförbundet år 1917 tillsatte sitt bostadsråd, och från detta ha sedan de flesta initiativ utgått, som varit ägnade att leda till praktiska resultat för åtminstone den värsta bostadsnödens avhjälpande.

Slutligen har d:r Larsson nedlagt ett synnerligen omfattande och framgångsrikt arbete på den egentliga kommunallagstiftningens modernisering. Förberedelsevis utarbetade han redan 1909 en värdefull översikt över "Kommunalförvaltningens organisation och arbetssätt i svenska och utländska städer" och utvecklade två år senare i "Önskemål rörande stadsförvaltningens organisation" principer för vilkas genomförande i praktiken han fick tillfälle verka som en av de sakkunniga, som tillkallades att biträda vid utredningen av Stockholms stads kommunala omorganisationsfråga. Att han i hög grad påverkat dennas lösning i den riktning, som slutligen vann Stockholms stadsfullmäktiges godkännande, är otvivelaktigt och det var därför endast naturligt, att huvudstaden också skulle söka förvärva hans insikter och erfarenhet för det nya förvaltningsmaskineriets igångsättande och drift. I våras lämnade han på den grund den verksamhet han dittills utövat inom Svenska Stadsförbundet, sedan 1914 som dess ledande tjänsteman, till en början som dess förste sekreterare vid frih. Palmstier-nas avgång och sedermera som dess direktör, och intager numera den viktiga, centrala tjänstemannaposten som Stockholms stadssekreterare.

Dessförinnan hade Larsson som ovan antyddes hunnit verksamt bidra till åstadkommande av samman-slutningar av lantkommuner och landstingskommuner av samma slag och för samma syften som Svenska Stadsförbundet. Han har även sin viktiga andel i lagstiftningen för ordnandet av kommunalförvaltningens organisation i de s. k. fögderistäderna, d. v. s. i städer, vilka sakna egen rådhusrätt och vilkas stads-styrelser därför måste sammansättas efter andra grunder än de vanliga magistraterna.

Slutligen bör omnämnas den utredning Larsson 1910 gjorde rörande de svenska städernas kollektiv-avtal med sina arbetare. De avtalsbrott, som ägde rum i sammanhang med 1909 års storsträjk, bragte visserligen de kommunala kollektivavtalen i misskredit. Men sedermera ha uppfattningarna åter ändrat sig och numera har kollektivavtalstanken fullständigt brutit igenom även på det kommunala området.

För övrigt bör erinras om den synnerliga förtjänst Larsson inlagt som redaktör för Svenska Stadsförbundets Tidskrift, vilken kommit att spela en betydelsefull roll för det svenska kommunallivets utveckling under det sista årtiondet genom det utmärkte sätt, varpå den följt den kommunala utvecklingen i in- och utlandet.

Ursprungligen tillhörde Larsson i politiskt hänseende det socialdemokratiska partiet. Vid världskrigets utbrott anslöt han sig emellertid till den grupp akademiska socialdemokrater, vilka i den bekanta skriften om "Sveriges utrikespolitik i världshistorisk belysning" påyrkade Sveriges uppslutning på Tysklands sida i det pågående kriget, och detta ledde till hans uteslutning ur partiet.

VITA ROSOR.

FÖR HVAR 8 DAG AV K. G. OSSIANNILSSON.

DET var en folkrik och betydande sjöstad med hotell av alla klasser och kategorier, men Åke Dalberg hade rekommenderats till ett näpet och nytt litet pensionat.

Fru Strand var en helt ung änka efter en tjänsteman, nyligen avliden, och det var hon, som satt upp pensionatet, och

en gemensam bekant hade rekommenderat. Dalberg kände strax, att han skulle trivas. Den lilla villan låg i en stillsam förstad och hade liksom de andra villorna sin remsa av stiel och regelbunden trädgårdsgrönska och sin remsa av fin och skiftande kushorizont. De små rummen voro enkelt och trevligt inredda och ej utan smak. Vårdinnan själv såg trevlig ut. Och sällskapet, som samlades om matbordet, bestod uteslutande av damer — mest äldre, stillsamma damer, blida och vänliga och utan anspråk på att underhållas.

Det var en omgivning som skapad för en nervsjuk, och notarien Da.berg led som konvalescent efter spanskan av en överkänslighet och ömtålighet, som krävde stillhet och lugn.

Första veckan motsvarade alldeles hans önskningsar. Han skötte sig själv, gick och kom, när han ville, och vid de gemensamma målen satt han ostörd och oberörd, inkapslad i sin egen tystnad. De andra hade, efter kortvarig förlägenhet, återtagit sina vanor, de pratade, smålogo eller småsuckade som vanligt, och det jämna, lågstämda sorlet kring bordet blev till en hemtrevlig bakgrund för den ensammes tankefragment.

För att säga sanningen, lade han nästan bort att tänka. Den andliga vila, varav han var i behov, tog sig formen av ett behagligt däsande med vaga drömmar i stället för klara reflektioner. Och vare sig han drömde vid ett middagsbord eller nere på sandstranden, kände han sig lika angenämt obesvärard och var ackompanjemangent ungefär detsamma. Det är ej stor skillnad på sakta dyningskvalp och på ett svagt och sympatiskt samtalsorl, som ej intresserar en, och vars repliker man knappast uppfattar.

Med andra veckan inträdde en förändring. Dalberg var ej fullt säker på sin sak, men det hade visst kommit några nya gäster i stället för andra, som farit. Han lade märke till — nödgades lägga märke till ett par tre stycken. Det satt en gammal fröken mitt emot honom — eller kanske hon inte var så gammal — hon hade i alla händelser tycke av någonting stelnat, hårdnat, fruset. Ansiktet, som var mörkhyllt som på en spanjorska, liknade en bister och kantig, något grotesk träskulptur. Huden föreföll grov och simpel som på en bondkvinna. Munnen var tunn och hopknipen. Pannan platt och kantig under det slätkammade håret, vars bena gick som ett vitt, rakt streck över den blåsvarta hjässan. Mest osympatiskt verkade blicken, hård, kall och genomträngande.

Den blicken ur de ögonen skar i hans nerver, band hans uppmärksamhet och tvang honom samtidigt att söka fästa uppmärksamheten vid någonting annat. Intrycket av denna nykomna eller först nu upptäckta dam var så starkt, att han återfick sina nervösa ångestkänslor och började frukta för en försämring i stället för den förbättring, som inträtt med den så lyckligt inledda kuren. Han visste i början inte, var han skulle göra av sig. Om han mötte eller undvek blicken, kunde vara sak samma, han hade den redan fast inpräglad i hjärnan och näthinnan. Han såg de där kalla, stadiga stenkolsögonen i djupet av sin tallrik, på serveten i knät, på bordduken, på tapeten, överallt.

Han skulle velat skrika högt, och hans skrik blev till ett alldagligt, vänligt och skenbart lugnt infall,

riktat till närmaste grannen till höger. Denna granne, det såg han nu, var en nykomling. Där det förut suttit en äldre dam, satt det nu en helt ung, något blyg och något intetsägande fröken, antagligen en lärarinna. Ej utan nödtvång skulle han velat bryta sin tystnad och sin isolering. Men nu var det nödtvång att yttra sig — att småprata med en obekant och ointressant, när man inte fick göra skandal och gå sin väg.

Förvånad lyddes han till sin egen röst, hörde sig säga ytliga och enfaldiga saker, som belönades med tacksamma små skratt från lärarinnan, och hörde också sig själv skratta. Han pratade på, replik gav replik. Snart måste han också säga något åt vänstergrannen, och inom ett par minuter hade han växlat repliker med nästan alla vid bordet. Liksom girigt sög man efter hans ord och intresse, lättad och tacksam att finna, att den tyste och gåtfulle herrn i alla fall hade mål i munnen.

Ingen anade, att hans plötsliga pratsamhet var nervositet, att hans glättighet framprässades av ett slags tortyr, som gjorde det omöjligt att tiga längre, att han, när han framkallade de yngre fröknarnas muntra, gillande skratt och de äldres roade och lågmälda munvighet, bara tänkte på ett par svarta, hårda ögon och en stum, allvarlig, hopknipen mun, som han ville slippa se och tänka på.

Åke Dalberg var, som alla av hans typ, känslig också på andras vägnar. Han ville till varje pris undvika att sära någon. Och han hade för sig, att den unga änkan, hans värdinna, skulle bli sårad, om han nu sade upp sig och flyttade. Hans granne, hela bordslaget, samtliga pensionatsgäster skulle bli sårad, om han bröt upp och övergav dem, sedan han nu visat, att han kunde vara sällskaplig. Han fann, att han kanske redan sårat dem genom att ej ta notis om dem, genom att hela veckan igenom — enda manliga gästen — sitta stum som en fisk och försumma de plikter, bordsgrannar dock ha mot varandra. Han beslöt att för skenets och hygglighetens skull stanna veckan ut och sedan med ett förbindligt leende, mycken tacksamhet och många försäkringar, att han trivts förträffligt, betala sin räkning och draga till annan marknad. Det fanns gudilov gott om badorter. Och härnäst vore kanske klokast ta in på hotell. Där kunde man själv bestämma sin bordsplats och riskerade ej att fixeras så där av — hm —! Notarien Dalberg skrattade litet omotiverat, när han på värdinnans tecken reste sig från bordet.

Detta skedde på en måndag. Dalberg härdade tappert ut både tisdagen och onsdagen och föreföll av allt att döma göra allt större succés hos sitt bords-sällskap. Begränsat nog, när man är enda ungherre i ett lag av damer, bildad karl på köpet, oförlovad, obetydligt över de tretti, ser skaplig ut och besitter den intressanta blekhet, som karaktäriserar en konvalescens. Men det var synd att säga, att notarien kände sig lyckligare. Han tycktes ej kunna vänja sig vid de förfärliga ögonen, som verkade desto starkare på hans fantasi, eftersom den tunna munnen sällan yttrade någonting.

Det kan tyckas underligt, att en vuxen karl kunde känna sig uppriven av en blick, en hygglig, menlös, låt vara till det yttre osympatisk kvinnas blick. Men Dalbergs nerver voro i ett onormalt tillstånd. De dallrade som ett gelé vid minsta skakning.

Natten mellan onsdagen och torsdagen sov han illa. Han tog sig en lång morgonpromenad för att hämta sig efter nattens fantasier. Vid hemkomsten fann han på sitt bord en bukett vita rosor. Vårdinnan hade velat visa honom en artighet — en väl stor och rätt omotiverad artighet, fann notarien, som genast gick för att tacka fru Strand.

Forts. å sid. 38.

T. LL JENNY LINDS 100-ÅRSJUBILEUM DEN 6 OKTOBER. T. v. Utställning å K. Teatern av porträtt och minnen av Jenny Lind. T. h. Jenny Lind's födelsehus i Stockholm dekorerats å 100-årsdagen. — (Pressfotos).

Hundraårsdagen av Jenny Linds födelse högtidlighölls den 6 okt. i Stockholm med en å K. Teatern given minnesföreläsning, varvid föredrogs en av Daniel Fallström författad prolog samt utfördes en del partier ur olika operor, "Friskyttan", "Puritanerna", "Traviata" m. fl. Fästföreläsningen vilken var full-

ligt besökt, övervars av prins Carl med familj. I samband med föreläsningen var i foajéen anordnad en minnesutställning av Jenny Lind-porträtt m. m.

För att hedra Jenny Linds minne lät Jenny-Lindkommittén och Stockholmsgillet på bemärkelsedagen dekorera det hus, Mästersamuelsgatan 40, där Jenny Lind föddes. Kring den å byggnaden anbrakta minnestavlan fästes en väldig lagergirland och under densamma en krans i grönt med band i de svenska färgerna.

Den inom kemigrafyrket utbrutna strejken

drabbar jämväl H. 8 D. som därav röner svårigheter vid klichéring i och för dess illustrationer. Som framgår av föreliggande nummer av tidningen ha emellertid alla svårigheter hittills övervunnits i fråga om dess förseende med veckans alla bilder av intresse, så när som "Veckans Porträtt Galleri". Klichéringen av detta Porträtt Galleri kräver nämligen så särskilt mycken tid att vi ansett oss böra utelämna denna avdelning tills dess arbetet i full utsträckning kan återupptagas inom, som vi hoppas, kort tid.

Vi bedja vår ärade läsekrets om dess välvilliga överseende med detta ofrivilliga avbrott i H. 8 D:s gamla program. Så snart möjlighet erbjuder sig skola vi ånyo upptaga införandet av även Veckans Porträtt Galleri — denna allmänt värderade och populära avdelning — lika gammal som tidningen själv.

Redaktionen.

FRU PAULINE BRUNIUS OCH HERR ANDERS DE WAHL PÅ TOURNÉ. Förstuförandet, i Norrköping, av "Femina". Fr. h. Herr de Wahl och fru Brunius samt herr Keil-Möller. — (Foto. Een, Norrköping). — Text å sid. 47.

Foto. Eltél, Kphom.
KONUNG CHRISTIAN ÖPP-
NAR DANSKA RIKSDAGEN
i närvaro av drottningen och
den kungliga familjen.

Danska riksdagens högtidliga öppnande ägde rum den 5 okt. under sedvanliga ceremonier. I trontalet erinrade konungen om att detta vore det första riksdagsöppnandet efter de sönderjutska landsdelarnes återförening med moderlandet, en märkesdag i landets historia. I trontalet konstaterades vidare att förhållandet till utlandet vore gott och nämndes med särskild tillfredsställelse fortsättandet av samarbetet med de nordiska grannarne.

Efter ceremoniens slut höll ålderspresidenten i folketinget, försvarsminister Kl. Beratsen, i folketingssalen ett tal, vari han frambar folketingets välkomsthälsning till representanterna för Sydjylland. I landstinget frambars en liknande väl-

Vidst. bild. HELGE RODE,
den danske diktaren,
50 år den 16 okt.

1/2 per fotografi

komsthälsning av tingets ålderspresident Bojsen. I sina svar betygade de sydjutska representanterna sin glädje över den i och med deras inträde i danska riksdagen fullbordade återföreningen.

*

Danmarks tvivelsutan främstelyriker *Helge Rode* fyller den 16 okt. 50 år. Till sin natur förnämt tillbakadragen har han skytt allt klickväsande och står ensam, en gestalt högre än omgivningen med en profil som genom sin egenart påkallar uppmärksamheten. Även hans diktning är egenartad, något alldeles för sig utan spår av påverkan utifrån.

Helge Rode är son till fil. dr Gotfrid Rode och hans maka, en dotter till

Forts. å sid. 46.

Fort. fr. sid. 35.

Fru Strand avböjde ivrigt hans tacksägelser. Det såg nästan ut, som om hon fann honom naiv — och anspråksfull, eftersom han kunnat tänka sig, att en ung änka —. Notarien rodnade förbryllad.

— Rosorna skickades nyss upp från blomsterhandeln i hörnet, förklarade hon med moderlig överlägsenhet.
— Det är väl någon beundrarinna.

— Beundrarinna?

Han skiftade åter färg.

— Men jag känner ju ingen människa i hela stan.

Hon betraktade honom förvånad och misstrogen.

— Därför kan någon människa i hela stan gott känna notarien, sade hon spefult.

— Jag förstår inte, sade han och skakade på huvudet.

— Ja, inte heller jag, svarade fru Strand litet närbigt, tyckte han. Han fann henne mindre sympatisk än vanligt. Det skulle kanske gå lätt nog att säga upp sig i morgon eller övermorgon.

Dalberg grubblade hela dagen över rosorna. Var det ett skämt, en mystifikation, så var det en av angenämate sorten. Rosorua — frau Karl Druschki — lyste praktfullt på hans enkla pensionatskrivbord.

Tanken på rosorna förstörde honom en smula vid måltiderna. Han ryste inte till, varje gång han anade stackars fröken Tegelmans blick. Han forskade inte åt det hållet. Han såg sig nogare om i laget. Långe och nästan nårgånget noga betraktade han de bägge unga damerna, sina bägge grannar, och när de bägge rodnade och vände bort blicken, vacklade misstanken mellan dem båda.

Notarien Dalberg bestämde sig till sist för lärarinnan. Det var hon. Det måste vara hon. Litet obetydlig kanske, skenbart obetydlig, men söt och — ja, det här liknade ju också mest en backisch.

På aftonen låg det ett brev på hans skrivbord. Från någon kamrat? Han gissade, att de började sakna honom därhemma i provinsstaden. Bankgossarna gingo och hade tråkigt. Att sitta i bank under vackra somrardagar! Sjuklingar hade det egentligen bäs: här i världen.

Han hade brutit brevet i tankarna, munnen låg i ett leende, han väntade sig en burschikos hälsning som inledning. Men vad var det här?

Brevet var från en dam. Svagt parfymerat. Fin, kvinnlig stil. Vad nu? Korrespondenten var samma en, som skickat honom rosorna. Hon talade om hans egna *vita rosor* — ungdomsdårskapen, musikhäftet, han gett ut i tjuogaårsåldern — så märkvärdigt länge, längesedan...

Ingen hade lagt märke till dem, när de kommo ut. Tidningarna hade knappt gett dem en notis. Och så fanns det ändå en person i världen, en dam, som kände till dem, spelade dem, älskade dem. Hans *vita rosor!*

Brevet handlade för rätten inte bara om rosorna. Gud vet, vad det egentligen handlade om. Det var så fyllt av allt möjligt, framförallt av brevskrivaren, av en personlighet, som genast blev tydlig, klar, ren, skarp i konturerna.

Han rodnade och bleknade om vartannat. Insög parfymdoftan — svag rose — först helt skyggt, sedan girigt. Han skulle velat suga in, dricka in hela denna mjuka, ljuvliga kvinnovarelse, detta ideal av sjäfullhet och andlig skönhet, som här plötsligt sänkt sig framför honom som i en sky från himlen, en vit dalande rosensky.

Denna afton hade han svårt att somna. Men ej ör nervositet eller skräckfulla fantasier. Hans nyvunna väninna höll honom vaken, tills hans ögon föllo samman trötta av grubbel och drunknade i vita rosor, i skyar av vita rosor.

Nej, det var ingen dröm. Därborta på skrivbordet stod följande morgon alltjämt vasen med blommorna.

Och här på nattduksbordet låg brevet. Han kunde läsa om det hur många gånger som häst.

Det blev ingen uppsägning av den dagen. Kanske av ren glömska, ren upptagenhet, ty notarien grubblade hela dagen på gatan. Och varje gång han mötte fröken Ellisons — lärarinnans — ögon — djupnade hans egen blick i forskande undran och sänkte hon sin, halvt besvärad, halvt belåten. Fröken Ellison fann sig ha gjort intryck. Hon undrade, om det verkligen var någonting att bygga på, och om han tänkte förklara sig. Hon föresatte sig att skriva till sin väninna på aitionen.

Denna samma afton låg det ett nytt brev på notariens bord. Han nästan kastade sig över det. Slök piktur, doft, kuvertets form och kvalité — innan han nådes bryta och läsa...

Och så var veckan till ända, och en ny började och skred fram. Och alltjämt duggade breven.

Dalberg var på en gång lycklig och olycklig. Denna andliga kontakt, så ljuvlig, så underbar, så utsökt och outsäglig, tycktes honom nu icke mera nog. Han ville se henne, höra henne, tala till henne, röra vid henne, trycka en kyss på hennes hand, som måste vara ett underverk. Den hand, som format dessa bokstäver, fina, spensliga, bräckliga, liksom vingade — var och en tycktes vilja flyga upp och bort från arket mot den himmel, den ängel, de härstammade från.

Han ville se in i hennes ögon, in i dessa blåa eller guldbruna himlar, svagt genomlysta av sol, strimmade av ouppnåeliga stjärnor.

Hurudan hon kunde se ut? Hur gammal, hur ung hon kunde vara? Hennes ord voro så skärt, klockklingande oskyldiga som ett barns — och stundom så vemodigt visa som en gammal, gammal kvinnas. De liknade en ängels, som känt sorger, även egna sorger. Även...

Åke Dalberg förargade sig i vakna ögonblick över vad han kallade sin lyricism, sitt återfall i tjuogaårens konturlösa-tillstånd, svärmeri, navitet.

Men detta svärmeri var så alltför härligt. Att man skulle behöva bli sjuk och konvalescent för att få sin första ungdom åter!

En vacker afton låg ej mer något nytt brev på nattduksbordet. Dalberg spratt till och kände hjärtat stanna — det var, som om en positiv olycka drabbat honom. Som om någonting väsentligt tagits ifrån honom. Han sov ej alls den natten. Åtminstone trodde han så.

Vid frukosten infann han sig först av alla.

— Vem har rest, frågade han värdinnan. — Är det fröken Ellison?

Han väntade ett nej. Fröken Ellison påminde i själva verket ej alls om hans drömväninna.

Nej, svarade fru Strand litet torrt, — inte det jag vet.

— Vem då, sporde han med hjärtat i halsgropen.

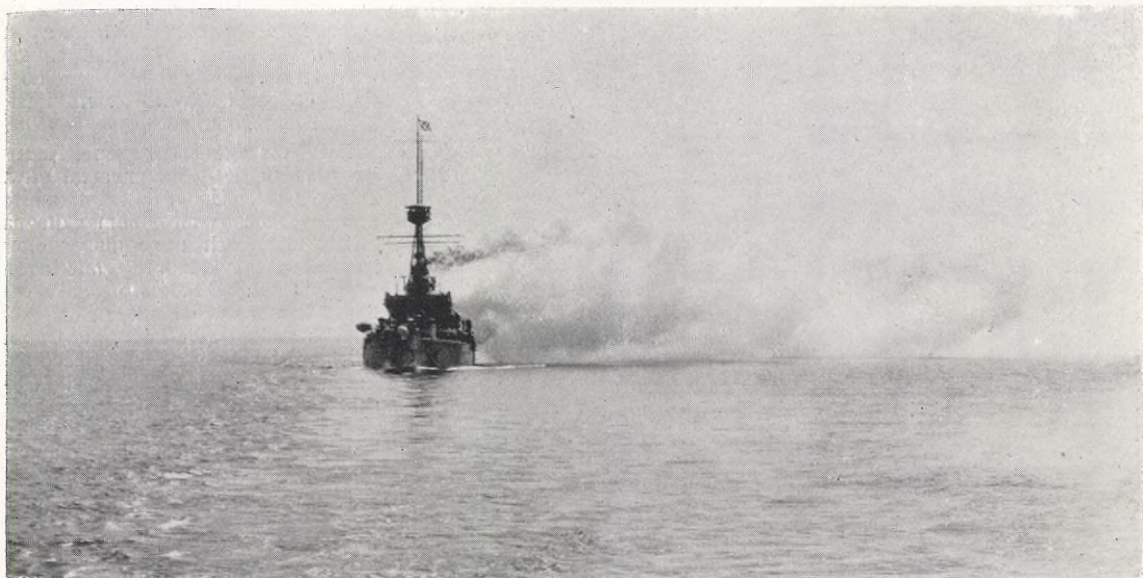
— Fröken Tegelman reste i går kväll, sade fru Strand.

— Fröken Tegelman, sade han likgiltigt, ty han hade alldeles upphört att hysa skräck för hennes ögon, han hade haft annat att tänka på och drömma om.

— Hon med ögonen, tillade han i alla fall.

— Ja. Jaså, notarien har lagt märke till hennes ögon. De ska ha varit mycket vackra en gång. Hon lider av en ögonsjukdom. Hennes värsta sorg är att inte kunna spela så mycket som förr. Hon spelar som en ängel. Hälst ny musik. Ideligen ny musik. Det låter nästan sjukligt, eller hur? Hon har nog någonting åt nerverna också, tror jag.

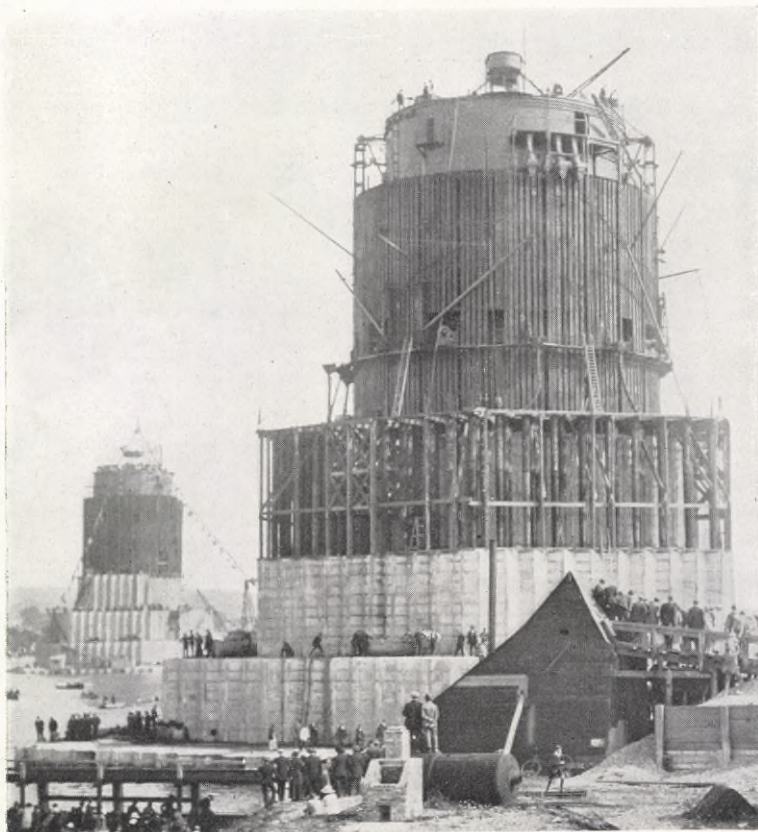
— Såå, sade han tomt och förundrade sig över sitt lugna tonfall. — Ja, tillade han, — jag tror, vet fru Strand, att jag får resa i morgon. Det var varit — jag har trivts mycket, mycket —

“KONSTGJORD DIMMA” EN UPPSEENDEVÄCKANDE SVENSK UPPFINNING till skydd för beskjutning. Foton tagen under övning vid kustflottan med pansarbåten “Manligheten” under dimbildning. — (Amatörfoto. E. Zadig, Malmö).

Under kriget gjordes av de däri inblandade makterna omfattande försök med olika anordningar, som avsågo att för fienden dölja och mot beskytning skydda fartyg och andra stridskrafter. Ett av dessa medel var *konstgjorda dimmor*. Något fullt tillfredsställande resultat torde man emellertid icke hava nått. Nu föreligger emellertid på detta område en uppfinning av två svenska militärer, kommandörkapten L. Stackell

och kapten H. Wahlberg, vilken enligt vad det upp-gives uppfyller även de högsta krav i fråga om effektivitet. Uppfinningen, vilken är fullt fristående från andra tidigare framställningsförsök, har under den gångna sommaren vid upprepade tillfällen avprovats med utmärkt resultat. Från såväl engelskt som amerikanskt sakkunnigt håll har betygats, att problemet “konstgjord dimbildning” först nu, genom den svenska uppfinningen, synes hava blivit löst.

BRITTISKA MARINENS MYSTISKA FLYTANDE TORN. — Efter fotografi.

Ett av “*de mystiska tornen i Shoreham*”, med vilken benämning avses två märkliga engelska under kriget konstruerade men ej använda pjäser har i dagarne bogserats från Brighton och till Portsmouth för att sänkas nära Nab fyrskepp, där det skall tjänstgöra som sjömärke och samtidigt tjäna vissa militära försvarsändamål. Tornet mäter i hela sin höjd 180 fot samt höjer sig vid flytning 166 fot över vattenytan. Den samlade vikten uppgår till 9,000 tons. Tornet, vilket sänkes genom inläppande av vatten i bottenavdelningarna skall vila på själva havsbotten, men när genom sin höjd betydligt över vattnet. Tornet, i vilket lokaler för den ombordvarande personalen äro inrymda, är försett med apparater för trådlös telegrafi, strålkastare m. m.

Till bild å sid. 36.

En uppmärksammat teaterturné i svenska landsorten har nyligen startats av fru Pauline B unius och Anders de Wahl. Turnén har på sitt program ett lustspel “Femina” av de för svensk publik hittills ökända holländska författarne Rossem och Soesman.

Pjäsen har sina förtjänster, ett gott upp-slag, en viss originalitet i händelsernas utveckling och en del muntrande po-ängar, men dess förmåga att, som sker, draga fulla hus och tillvinna sig publi-kens hänfödda bifall måste dock tillskri-vas trollmakten i det presterade briljanta spelet.

VÄRLDENS STÖRSTA GNISTSTATION.

VÄRLDENS STÖRSTA GNISTSTATION I NAUEN HÖGTIDLIGEN INVIGD D. 29 SEPT.
 efter en betydande utvidgning. Maskinhallen.

Den numera slutgiltigt färdigställda stora trådlösa telegrafstationen i Nauen vid Berlin, Tysklands största gniststation, invigdes med stor högtidlighet och i närvaro av rikspresidenten den 29 sept.

Den första gniststationen i Nauen byggdes år 1906 för endast 10 kw. antenneffekt. Under de två närmaste åren lyckades man genom vidtagna förbättringar och utvidgningar efter hand nå en räckvidd för telegraferingen av 1,700 km. Därefter blev utvecklingen raskare och konstant, och stationens aktionsradie hade, när kriget utbröt, nått en betydande utsträckning. En av Ententens angelägnaste omsorger efter krigsutbrottet blev, som bekant, att kapa de tyska oceankablarna, vilka förmedlade telegramkorrespondensen mellan Tyskland och det ännu neutrala Amerika samt de tyska kolonierna.

Tyskland skulle varit fullständigt blockerat åt dessa håll, om det icke ägt gniststationen i Nauen, vilken tack vare sina just då fullbordade stora nyanläggningar ernått en betydande kapacitet. Den tjänade nu till att upprätthålla den trådlösa förbindelsen med den amerikanska stationen Sayville, så länge Förenta staterna förblevo neutrala, liksom även med de tyska kolonierna, tills dessa fingo sina vid kusterna befintliga gniststa-

Öfver fotograf

GREVE ARCO, en av cheferna, och uppfinnarna till over sea-systemet.

tioner förstörda av fienderna.

Efter de nu fullbordade stora nya utvidgningarne omfattar anläggningen i Nauen 3 av varandra oberoende avsändningsstationer, av vilka den största, som är avsedd för transocean telegram arbetar med en effekt av 400 kw. Mast- och luftrådsanläggningarna innehålla omkring 3,000 ton järn och cement samt omkring 50 km. antenn- och jordningstråd. De största masterna hava en höjd av 260 meter. För den europeiska trafiken räcka 150 meters torn till för att uppbära antennen. Stationen avsänder i genomsnitt 9,000 å 10,000 ord per dag. Dess räckvidd sträcker sig ända till de mest avlägsna delarna av jordklotet.

Öfver fotograf

PRESIDENT EBERT (1) BESER ANLÄGGNINGARNE. Jämte rikspresidenten märkas bl. a. chefen för A. E. G. kommerserådet Mamroth (2) och trafikminister Giesbert (3).

SENASTE BILDER FRÅN GENERAL WRANGELS FRONT.

Den ryska sovjetregeringen synes stå, om icke inför sitt omedelbara fall så dock inför händelser, som kunna leda till dess störtande. Under det polackarna, efter segern vid Warschau, upptogo fredsunderhandlingar med Ryssland fortsatte fälttåget och vunno, intill fredspreliminärernas undertecknande, ständigt nya segrar över bolscheviktrupperna. På persiska fronten har sovjetregeringen likaledes inhöstat en rad motgångar, vilket varit fallet även i fråga om deras kraftmätning med ukrainarne. Som dess ojämförligt farligaste fiende framstår dock *general Wrangel* med sin starka välorganiserade sydryska armé.

General W. har uppdelat sin här på tre arméer. Den ena av dessa står under befäl av general Slaschtchev, under vilket namn döljer sig den mördade tsarens broder storfurst Michael Alexandrovitch. Den av honom kommenderade armén, vilken räknar 30,000 man, består av kosacker från Kaukasus, Don och Terek. Den andra armékåren utgöres av 12,000 man reservtrupper och den tredje av c:a 60,000 man, därav 10,000 kavallerister. Slutligen förfogar Wrangel över en kubansk kosackarmé på c:a 30,000 man under befäl av general Magay.

Den sydryska arméns operatio-

GENERAL WRANGEL (X) INSPEKTERAR SINA TRUPPER VID TAURISKA FRONTEN. — I SEBASTOPOLS HAMN.
Efter originalfotos.

1. FRÅN GENERAL WRANGELS FRONT: Trupper ur general Wrangels segerrika armé lämna Sebastopol för Tauriska fronten.

Efter originalfotos.

ner hava kännetecknats icke blott av strategisk skicklighet och djärighet utan även av klok försiktighet med säkerställande av vunnna fördelar, innan nya stora företag inletts, stad efter stad, område efter område har under de segerkrönta Wrangelska armékårens framryckande frantagits de ständigt vikande bolschevikhärens och lagts till den sydryska regeringens territorium. En ännu raskare och för sovjetregeringen ödesdigrare frammarsch av de Wrangelska trup-

perna torde vara att förvänta under den närmaste tiden. Härför talar det i dagarna mellan Ukrainas president Petljura och general Wrangel ingångna militärfördraget om gemensam aktion mot bolschevikerna Vidare och i alldeles särskild grad måste man beakta det starka stöd Frankrike, efter sitt erkännande av den sydryska regeringen, skänker general Wrangel dels genom att tillförsäkra honom vapen och ammunition från arsenalen i Konstantinopel, dels

Forts. å sidan 46.

2. SKYTTEGRAVAR FRAMFÖR MELITOPOL, dit general Wrangel förlagt sitt högkvarter. — 3. ARBETEN FÖR FÖRLÄGGANDE AV ARTILLERI.

ÖGONBLICKSBILD FRÅN INBÖRDESSTRIDERN PÅ IRLAND. *En sårad soldat föres undan av civila under striderna på Dublins gator. — Efter fotografen*

Situationen på Irland synes undergå en oavbrutet fortskridande försämring, ägnad att ingiva de allvar-

ligaste farhågor för den närmaste framtiden. Sinn-feinarne, vilka som bekant, proklamerat den irländska republiken och dess oavhängighet av England samt upprättat en egen armé för frigörelsearbetets fullbordande, fortsätter guerillakriget mot den engelska ockupationsarmén på ön. De angräpa och plundra kaserner och vapentransporter, sticka eld på regeringsbyggnader, begå mord på enskilda polismän o. s. v. De ständiga överfallen, befolkningens visade fiendlighet, de av sinn-feinarne begångna mordgärningarna synas hava försatt de engelska bevakningsstyrkorna i besinningslöst raseri, vilket förtlett dem till represalier som gått ut även över den civila befolkningen. Den 28 sept. plundrade sålunda en trupp Sinn-feinare den engelska kasernen i Mallow, grevskapet Cork, på dess vapen- och ammunitionsförråd, under det att större delen av garnisonen var borta. Vid tillfället nedsköts en sergeant. Polistruppen tog sedan hämnd genom att sätta eld på och delvis avbränna staden Mallow. Ett stort antal liknande händelser hava utspelats under de senaste dagarna och ytterligare förvärrat situationen.

ÖGONBLICKSBILD FRÅN INBÖRDESSTRIDERN PÅ IRLAND. *Rådhuset i Mallow (grevskapet Cork) nedskjutet och nedbränt av regeringssoldater som hämnd för Sinn-fein-mordet på deras sergeant Gibbs.*

Ställningen är emellertid ohållbar och påkallar en den snabbaste lösning av det irländska problemet. Den engelska regeringen synes även f. n. ägna frågan den största uppmärksamhet, varförutom den jämväl i prässen upptagits till behandling av utanför regeringen stående bemärkta engelska statsmän såsom lord Grey, lord Morley och förutvarande engelske premiärministern Asquith. Särskild uppmärksamhet tilldrager sig ett av den förstnämnde framlagt förslag, vilket tillerkänner Irland självstyrelse med fasthållande likvisst av gemensam utrikesledning, här och flotta. Asquiths förslag går för långt för att vinna beaktande, i det att det ger Irland ställningen som en i alla avseenden självstyrande dominion med egen krigsmakt.

NAPOLEON IV.

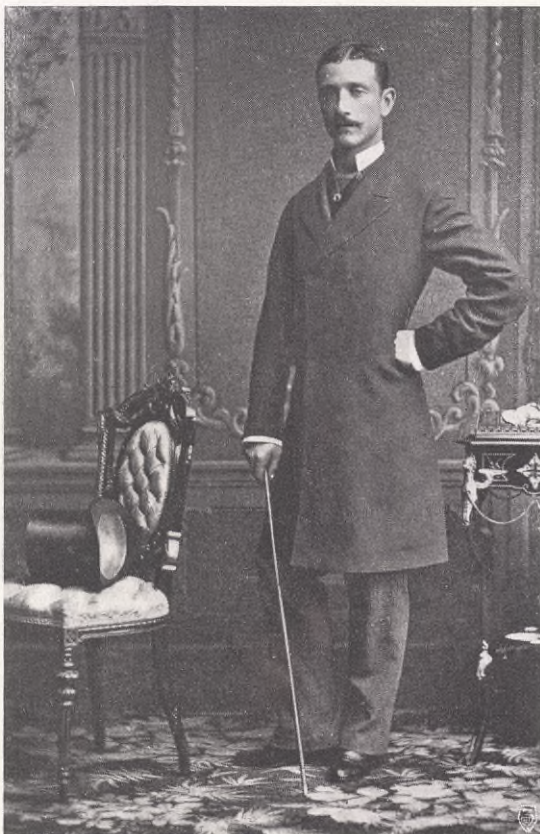
KÄJSARPRINSEN I NY BELYSNING.
FÖR HVAR 8 DAG AV **OSWALD KUYLENSTIERN**A.

När under Frankrikes jubel Napoleon III vid kajsarprinsens födelse den 16 mars 1856 emottog en lyckönskande deputation från Lagstiftande kåren, svarade han: "De enstämiga glädjeytringarna kring min sons vagga hindra mig ej att tänka på deras öde, som blivit födda på samma ställe och under samma omständigheter. Jag hoppas att hans öde skall bliva lyckligare."

Den tredje Napoleons tankar gingo tillbaka till Ludvig XVI:s och Napoleon I:s söner, en gång under liknande jubel hälsade såsom Frankrikes blivande härskare, men döda utan kronor, i unga år i förnedring eller landsflykt. Närmast tänkte han nog på den Napoleon, som hade haft numret mellan honom själv och den store farbrodern, konungen av Rom, vars födelse hälsats med en sådan hänförelse, "Örnungen", Napoleon II.

Men om ock en aning om lyckans växlingar ett ögonblick föresvävade fadern, så lät han dock fira sonens dop i Notre Dame med en glans, som icke stod efter det första kajsardömet. Där möttes den katolska kyrkans hela prakt med det andra kajsardömet militära ståt. Furstar från olika länder, däribland sedermera konung Oscar II, färdades i galavagnar till kyrkan I samma kaross, i vilken Napoleon I åkte vid sin förmäling med Marie Louise, såg man i en änkeamälskas armar den nyfödde halft dold av en hemelinsfodrad mantel. "Vitt som Spaniens jasminer, blont som de gyllene bin", skrevo poeterna om barnet, anspelade på kejsarinnans spanska härstamning och på bina i familjen Bonapartes vapen. Påvens legat, kardinal Patrizzi, förrättade dopakten och när kejsaren lyfte upp sin son och visade honom för de närvarande, spelade musiken samma *vivat*, som komponerats till konungens av Rom dop.

En så lysande början fick det föga långvariga jordeliv, av vilket den första mera utförliga skildringen nyligen utkommit. I sina nyligen i svensk översättning utkomna memoarer, ägnar kajsarinnan Eugénie flera kapitel åt den av henne så högt älskade sonen. Det är en tydlig bild hon ger av honom. Man förstår att han, även om man

PRINS LOUIS NAPOLEON vid besöket i Stockholm i juli 1878.
Foto Florman, Stockholm

PRINS LOUIS NAPOLEON med Serafimerorden, vilken han erhöill vid dopet. Tusentals exemplar av dessa fotografier såldes i Frankrike efter prinsens död.
Foto Florman, Stockholm.

tar hänsyn till att modern endast ser honom i den allra bästa dager, växte upp till en ung man med mindre vanliga egenskaper: begåvad, modig, älskvärd och energisk, en mycket lovande ung man och längre fram en idealisk tronpretendent för det stora bonapartistiska partiet. Han fick en förträfflig uppfostran efter ett noga fastslaget program, som var ägnat att tidigt inskräpa hos honom vikten av den uppgift, till vilken han blivit född. Han fick de dyrbaraste leksaker, men hans dagliga liv gjordes relativt enkelt. Idrott omväxlade med studier, i vilka han gjorde snabba framsteg.

I det hela gör kajsarprinsen under dessa år ett lillgammalt intryck, något som för övrigt icke var något underligt. Vid tiden för sonens födelse var kajsar Napoleon 48 år och redan i förtid åldrad samt modern 30 år. Prinsens hela uppfostran gjorde honom också i förtid mogen.

Krigsutbrottet 1870 åstadkom emellertid ett avbrott i den sorgfälligt utarbetade undervisningsplanen. Föräldrarna voro eniga om att "kajsarprinsen, ehuru endast ett barn ännu, skulle få lära känna kriget på nära håll, såvitt det lät sig göra". För den del av garnisonen, som ännu var kvar i Saint-Cloud serverades på kaserngården en festmåltid, varvid den fjortonårige prinsen, klädd i gardesunderlöjtnantsuniform, gick från bord till bord och emottog en entusiastisk hyllning. Den 2 aug. 1870 ägde kajsarprinsens mycket omtalade "elddop" rum, då han var närvarande vid den obetydliga segern vid Saarbrücken.

Men snart följde det ena stora nederlaget på det andra. Fadern och sonen skildes åt, Napoleon begav sig till Sedan, och prinsen skickades efter katastrofen Hals över huvud till sin mor i England, dit hon som bekant flydde. Det var för den unge Louis Napoleon ett fruktansvärt slag att plötsligt se sina och sin familjs förhoppningar grusade. "Under de två korta månaderna augusti och september 1870 utvecklades jag andligt mer än under sju år", sade prinsen längre fram.

Efter den korta fångenskapen på Wilhelmshöhe kom Napoleon III till England, för att dö i jan. 1873. Ännu vid denna tid var

DE I DAGARNE AVSLUTADE FREDS FÖRHANDLINGARNE I RIGA MELLAN POLEN OCH SOVJETRYSSLAND. *Polske amiralen Borowski (1) och general Kulinsky (2) omgöven av fredsdelegerade och journalister.*

T. h.: LEDAREN AV DEN POLSKA FREDSDELEGATIONEN MINISTER DOMBSKI (1) sekreteraren Lados (2) och polske generalkommissarien i Danzig Biesiadecki (3). — Sjöfar fotografier.

emellertid det bonapartistiska partiet i Frankrike mycket starkt och man såg fortfarande i kejsarprinsen den blivande Napoleon IV.

Prinsen bedrev ivrigt sina militära studier i Woolwich, avlade 1875 med heder avgångsexamen från krigsskolan och gjorde under de följande åren flera resor, bl. a. till Italien, där han besökte slagfälten vid Solferino och Magenta, och emottog där de krigiska intryck, som bestämde honom för att längre fram ingå i engelsk krigstjänst.

Han besökte under sina resor även Sverige. Personer, som då träffade honom, skildra honom som en intelligent och distingerad, fastän ovanligt liten herre.

Att han emellertid hade mod i kroppen skulle han snart därefter visa. I februari 1879 begav han sig till Sydafrika, där han utan att ha något befäl anställdes i en engelsk generals stab under en expedition mot zulukaffrerna. Prinsen, som strävade efter att förvärva militära kunskaper och erfarenheter och som ville utmärka sig, deltog i en vägrekognoscering, varunder han blev överrumplad av zulukrigarna och efter en tapper strid dödad av deras assegajer den 1 juni 1879. Negrerna lära senare hava sagt: "hade vi vetat att han hette Napoleon, skulle vi hava skonat honom".

Käjsarinnan bär värdigt sin stora sorg. Då efteråt de kläder överlämnades till henne, som sonen burit när han stupade, behärskade hon väl sin sinnesörelse, ända till dess prinsens trogne kammartjänare Ullmann tog kläderna och begynte kyssa hålen efter vildarnas vapen. "Denna rörande handling verkade så djupt på käjsarinnan, att hon icke kunde behärska sig längre, utan skyndade ut ur rummet badande i tårar."

Så slöt Napoleon IV sin levnadsbana på södra halvklotet, som sin store namne, men i strid med några

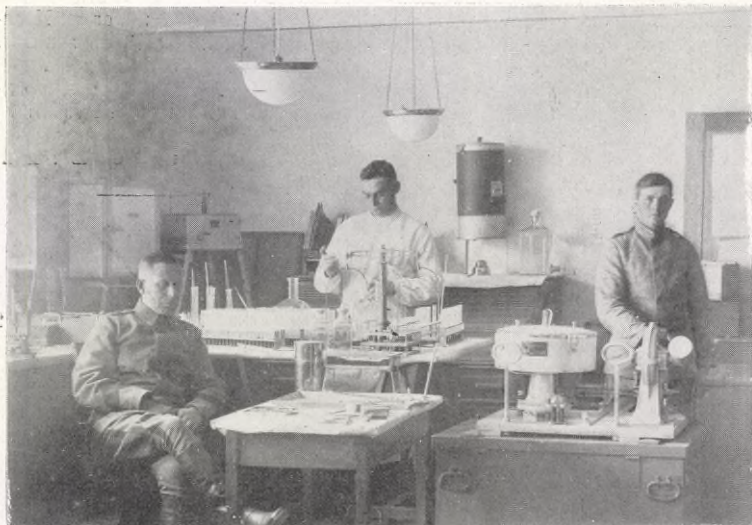

infödningar, under att Napoleon I:s egen son avled av en sjukdom ådragen under — österrikiska fredsmanövrar. Napoleon III hade rätt, då han vid sonens födelse räknade med ödets växlingar.

Under trycket av de stora militära motgångar *Sovjetryssland* under den senaste tiden lidit har den ryska fredsdelegationen den 5 okt. i Riga undertecknat de av polackarne preliminärt framlagda fredsförslagen. Den såunda av de båda makterna biträdda preliminärfreden stipulerar, att Polen skall avstå från skadeersättning i guld men i stället

tillerkännas stora landområden, i det att den nya gränsen kommer att gå 100 km. öster om landets etnografiska gräns. Ukrainas och Vitrueniens oberoende såsom områden vid sidan av Ryssland erkännes principiellt. Vidare innesluter överenskommelsen ömsidig förpliktelse att icke företaga någon inblandning i signatärländernas inrepolitiska frågor. Polen behöver icke betala någon del av de skulder, Ryssland ådragit sig. Ersättning till polska medborgare för de skador kriget orsakat. Återlämnande av polska arkiv och historiska minnen samt av bortförda maskiner och annan egendom. I samband med preliminärfredens undertecknande göres av världsprässen gällande att sovjetregeringens fredsbenägenhet framvingats av att hela dess militärmakt står inför sitt sammanbrott.

Den polska prässen kommenterar med livlig tillfredsställelse det goda resultatet av fredsunderhandlingarna i Riga och framhåller den stora fördelen av att Polen icke på någon punkt kommer att hava gemensam gräns med *Sovjetryssland* utan skiljes därför av en ring av småstater, vilka skola tjäna som bålverk mot bolschevismen.

Amatörfoto H. Magnusson, Malmö.

VÅRT FÖRSTA VETERINÄRBAKTERIOLOGISKA FÄLTLABORATORIUM, nyligen anskaffat och första gången provat under de stora fälttjänstövningarna i Södermanland.

Forts. fr. sid. 37.

den kände national-liberale politikern Orla Lehmann.

Redan som helt ung, i tjugett-årsåldern, utsände Helge Rode sin första bok, berättelsen "Styrke". Så följde dikter och dramatiska arbeten varjämte han framträdde som litteraturkritiker.

Till hans mest kända lyriska arbeten höra "Hvide Blomster" (1892) och den för några år sedan utgivna diktsamlingen "Ariel". Bland hans dramatiska arbeten, av vilka flera tilldragit sig den allra största uppmärksamhet, kunna nämnas förstlingsverket "Kongesöner" (1896), uppfört på Dagmar-teatern, "Dansen gaar", förvärvat av Kungl. teatern, "Kampene i Stefan Borgs Hjem", "Morbits Tellerman", "Flugten", "Grev Bonde og hans hus" samt slutligen hans båda från senare år kända uppseendeväckande arbeten "Det store Forlis" och "En man gik ned fra Jerusalem". Som kritiker har han framträtt dels genom ett stort antal artiklar och essayer i särskilt "Berlingske Tidende" dels genom det år 1917 utgivna verket "Krig og Aand".

Helge Rode är väl icke genial som en Knut Hamsun och en Johannes V. Jensen, och han är icke monumental som en Selma Lagerlöf, en Henrik Pontoppidan, men han är dock en diktarepersonlighet för sig, erkänd och beundrad, liksom höjd över mängdens diskussion. Man skulle kunna säga att Helge Rode är för Danmark vad E. A. Karlfeldt är för Sverige.

Aage Heinberg.

Forts. fr. sid. 42.

genom att ställa till hans förfogande en fransk officersstab, för vilken segraren från Warschau general Weygand står i spetsen, samt därjämte starka franska truppstyrkor. Dessa bestå uteslutande av färgade trupper, vilkas disciplin är beprövad, och vilka därjämte visat sig fullständigt oemottagliga för bolshevikisk agitation. Slutligen har meddelande ingått, att franska Medelhavsflottan dirigerats till Svarta havet.

General Wrangel's aktion mot Sovjetryssland är emellertid icke av uteslutande militär art utan i väl så hög grad av ekonomisk och politisk natur. De båda generalerna Denikin och Koltshak vunno på sin tid betydande framgångar mot bolshevikerna, men föllo på sin reaktionära politik, vilken reste bönderna i de erövrade landområdena mot dem. General Wrangel

Under fälttjänstövningarna i Södermanland gjordes för första gången här i landet försök med ett veterinärbakteriologiskt fältlaboratorium, som nyligen anskaffats för att i händelse av krig ha va möjligheter att kunna med framgång bekämpa den fruktade hästsjukdomen *rots*. Laboratoriet hörde till högkvarteret och lyckades få låna utmärkta lokaler i Aktiebolaget Svedlunds gasmotors kontorsbyggnad i Katrineholm. Såsom chef tjänstgjorde bataljonsveterinären i fältveterinärkårens reserv H. Magnusson, i det civila anställd vid Malmöhus läns Hushållningssällskaps laboratorium, med värnpliktige veterinären B. Nordén som vetenskapligt biträde.

gel har taget lärdom av deras misslyckande och genom en klok hovsam politik-vunnit befolkningens förtroende och tillförsäkrat sig dess verksamma stöd i den inledda kampen. Vidare har han genom det successiva utvidgandet av sin maktsfär efter hand kommit i besittning av stora livsmedelproducerande landområden, vilkas förlust för Sovjetryssland betyder en ytterligare försämring av den redan förut förtvivalde livsmedelsituationen.

En förändring i situationen till förmån för sovjetregeringen är möjligen tänkbar i samband med fredspreliminärernas undertecknande den 5 okt. mellan Polen och sovjetregeringen. Följer fred härpå, kunna bolshevikhärarna på polska fronten sändas som förstärkning till de mot Wrangel kämpande trupperna, en utsikt som särskilt i Frankrike framkallat stor oro.

Text till bild å sid. 48.

Den stora franska fackföreningsorganisationen C. G. T. har i dagarna haft en livligt uppmärksam kongress i Orléans. Den viktigaste av de på arbetsprogrammet upptagna frågorna gällde den franska fackföreningsrörelsens anslutning till den från Moskva ledda tredje internationalen. De härom förda förhandlingarna klarlade det absoluta motsatsförhållandet mellan de principer, efter vilka de franska fackföreningarna arbeta, och de för tredje internationalen gällande bolshevikteserna. En anslutning till internationalen skulle, framhölls det, ha till oundviktig följd ett upphävande av den fackliga rörelsens autonomi och dess klavbindande vid ett politiskt parti med skyldighet att bli lyda dettas direktiv. En talare som prisade Lenins och Troitskys regemente möttes med protestor och hyssjningar av kongressmajoriteten, vilken å andra sidan med bifall hälsade anföranden mot bolschevismen. Kongressen beslöt slutligen med 1,479 röster mot 646 att icke ansluta sig till tredje internationalen. Den franska prässen ser i beslutet en seger för de franska arbetarnes sunda förstånd och känsla för realiteterna.

INNEHÅLL: Stadssekreteraren dr Yngve Larsson (biografi och helsid.-portr.). — Danska riksdagens öppnande. — Jenny Linds jubiléet. — General Wrangel's fälttåg mot bolshevikerna. — Polsk-rysk preliminärfred. — Irländska upprorsrörelsen. — Trädlösa stationen i Nauen inviges. — Porträtt och bilder till dagskrön. — "Vitarosor". Novell av K. G. Ossianinsson m. m.

GREKISKA EX-KONUNGAFAMILJEN I LUZERN, efter en nytagen foto. F. v. främst: drottning Sophie, prinsessan Irene och konung Konstantin. Bakom stå prinsessorna Helena och Catherine samt prins Paul.

litärförråden åt alla håll och hamnade i stor utsträckning i enskilda händer. De kämpande politiska partierna beväpnade sina anhängare för att kunna genomföra eller nedslå planerade kupper, och under de efter revolutionen följande oroliga tiderna kommo även, som man torde erinra sig, dessa vapen till blodig användning i brödrakriget. Det inre lugnet återupprättades visserligen efter hand men man har dock sett ett ständigt hot mot det samma i de oerhörda vapenmassor som förblivit i enskild okontrollerad ägo och hållits i beredskap för den händelse att borgarkriget åter skulle komma att blossa upp. För den tänkande och ansvarskännande delen av befolkningen framstår därför avvapningen icke blott som en utrikespolitisk förpliktelse utan som en nödvändighet för säkerställandet av det inre lugnet.

Man har försökt att genomföra avvapningen på frivillig väg genom att vädja till folkets förstånd och samhörighetskänsla samt genom att premiera vapenutlämningen. Det är även oerhörda förråd av krigsmateriel, kanoner, kulsprutor, gevär, revolverar och ammunition som genom dessa åtgärder redan kommit i avväpningskommisariatets händer. Det finnes sålunda personer, som kommit med hela hästlass av skjutvapen, handgranater o. d. och i premier utkvitterat en hel förmögenhet. De avlevererade vapnen göras, under

kontroll, obrukbara, varefter metalldelarne nedsmältas.

DET FRIVILLIGA VAPEN-AVLÄMNANDET. TYSKLAND. Gevären krossas. Efter fotografi.

Den tyska civilbefolkningens avvapning, fastställd i Versaillesfredstraktaten, pågår sedan den 15 sept. över hela Tyskland under ledning av en särskilt tillsatt rikskommisarie för avvapningen och en under honom sorterande tjänstemannastab.

Vid den tyska krigsmaktens sammanbrott 1917 spredos under de då rådande oordnade förhållandena mi-

I den franska badorten Hendaye, invid spanska gränsen, utlystes nyligen tävlan mellan barnen om vem som kunde utföra den bästa modelleringen i havsstrandens fuktiga sand. En 9-årig svensk pojke, Carl Fredrik Wärn, sonson till presidenten Wärn, sondotterson till S. A. Hedlund och dotterdotterson till F. W. Scholander, befann sig bland de tävlande. Han hade redan tidigare visat konstnärliga anlag och ritade särskilt bra djur. Pysen smällde nu på egen hand upp det lejon i naturlig storlek som synes på bilden och som öskt påminner om Thorvaldsdens Luzernerlejon — utan jämförelse föresten. Första priset nekades honom emellertid därför att man ej ansåg det möjligt att han utfört modelleringen utan hjälp, men då han så gjorde det ena djuret efter det andra i samma skala väckte han allmän beundran och erhöi med acklamation sitt första pris.

EN SVENSK 9-ÅRING SEGRAR I SÄNDMODELLERING I FRANKRIKE. Carl Fredrik Wärn vid sitt segrande lejon.

Anatöfote.

EN MÖNSTERSTAD MED HEM FÖR SÅRADE OCH DELTAGARE I KRIGET, NYANLAGD I KÖPENICK NÄRA BERLIN. — Efter fotografi.

Vidstående bild, återgivande ett nyanlagt mönster-
sahälle i närheten av Berlin med hem för i kriget

sätta dem i stånd att, utan anlitande av den allmänna
barmhärtigheten, själva förvärva sitt uppehälle.

sårade utgör en vacker illustration till den uppoffrande omvårdnad man i Tyskland, trots de rådande ekonomiska svårigheterna, visar krigsinvaliderna för att bringa dem lindring i i deras hårda lott. Känt är även, vilket omfattande och framgångsrikt arbete de tyska myndigheterna nedlagt på att giva de invalider, som på grund av sina blesyrer ej längre kunna arbeta i sina gamla fack, ny utbildning i andra lämpliga yrken för att

FRANSKA ALLMÄNNA FACKFÖRENINGSFÖRBUNDETS (C. G. T.) KONGRESS I ORLÉANS. Deltagarna lämna överläggningsalen.

Eftertryck av text eller illustrationer i HVAR 8 DAG utan angivande av källan förbjudes vid laga påföljd.
För Berättelser och Historietter gäller ovilkorligt förbud.